

SLOVENSKI PRIMOREC

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici Riva Piazzetta 18 - Cena oglasom po dogovoru. Odprto vsak delavnik od 10. - 12. ure

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAKO SREDO
Poštni šek. račun št. 9-17768 - Poština plačana v gotovini - Spediz in abbonamento postale II Gruppo

Leto IV. Štev 49.

GORICA DNE 8. DECEMBRA 1948.

Cena L. 15

„URA MILOSTI“ BREZMADEŽNE

Bilo je 8. XII. 1947. Velika stolnica v Montichiari, okrog 20 kilometrov od Brescije, je bila opoldan neverjetno natrpana od vernikov, ki so prišli od daleč in blizu na povabilo, ki ga je sporočila Mati božja po svoji izvoljenki Petri Gilli.

Petrica pride v cerkev, poklekne pod kupolo na tla in moli sv. rešni venec. Verna množica odgovarja z veliko pobožnostjo in srčnim kesanjem. Po drugi skrivnosti molijo vsi psalm: »Usmili se me, o Bog!«

Obraz srečne Petre zažari. Njenim duhovnim očem se prikaže Brezmadežna in govori:

»Glej srce, ki tako ljubi ljudi, a večina izmed njih plačuje to ljubezen le z žalitvami.«

Sledi tolažilna obliuba:
»Želim, da se vsako leto osmega decembra opoldan po vsem svetu opravlja ura milosti.«

Tisti, ki ne bodo mogli iti v cerkev, bodo dosegli obilne duhovne in telesne milosti, ako bodo molili doma.«

Poročajo, da je med to prvo »uro milosti« v Montichiari šest ljudi čudežno ozdravelo in da so se številni grešniki sprebirili.

Milanski kardinal Schuster je poslal svojim vernikom v letošnjem, septembru pastirski list, v katerem pravi med drugim, da zadeva tretje svetovne vojne in miru ni več v rokah ljudi in da more preprečiti to velikansko nesrečo samo še Bog na priprošnje Brezmadežne. »In prav to hočemo doseči s svetim rožnim vencem v rokah.«

Letos 8. XII. opoldan se bodo že v številnih škofijah verniki združili in v »uri milosti« molili s skesanim srcem sv. rožni venec za svetovni mir in blagoslov svojim narodom, družinam in posameznim dušam.

Združimo se s pobožnimi in skesanimi častilci Marijinimi ob letošnji »uri milosti« tudi mi in molimo zlasti za uspeh goriškega misijona.

(Zgodba iz Montichiari je vzeta iz nabožnega lista *Famiglia cristiana* št. 41, 24. X. 1948.)

Verske novice iz Rusije

Nedavno je moskovski patriarh Aleksej izdal okrožnico, s katero želi odpraviti razne zlorabe v cerkvah. Tako pravi, da se v cerkvi sme rabiti električna luč samo za razsvetljavo cerkvenih prostorov, nikakor pa ne na oltarjih, pred ikonostasom ali pred ikonami (svetimi podobami). Posebno prepoveduje uporabo raznobarnih lučk, češ da je to preveč posvetno. Prav tako prepoveduje uporabo umetnega cvetja v cerkvi. Po tem nalaga cerkvenim upraviteljem, naj ne dopuščajo v cerkvi in pri liturgičnih opravilih petja posvetnega značaja.

Ko so letos praznovali 800-letnico ustanovitve Moskve, so ob tej priliki imeli tudi veliko procesijo s prenosom relikvij sv. Alekseja, nekdanjega moskovskega patriarha. Svetnikove ostanke so prenesli iz cerkve Marijinega usipavanja v patriarhovo katedralo Kristusovega spreminjenja. Relikvije je nosil patriarh Aleksej v spremstvu 4 drugih škofov in ob petju svetih pesmi. — Sv. Aleksej je eden najbolj znanih in čiščenih svetnikov v Rusiji. Živel je v 14. stoletju in je imel velikanski vpliv na vse tedanje življenje v moskovski kneževini. Njegove svetniške ostanke so doslej prenesli še samo dvakrat in letos v tretje. Nazivajo ga sluč Rusije in nepremagljivo obrambo Moskve.

Marijine podobe v Rusiji

Pravoslavni cerkveni koledar za leto 1947 izkazuje 214 čudodelnih Marijinih podob v Rusiji. Izmed teh jih 27 častijo v vsej ruski državi. Najnamenitejša so: Vladimirska Mati božja, ki se hrani v samostanu Marijinega vnebovzvetja v Moskvi. Kazanska Mati božja v Petrogradu. Kijevsko »Peščerska«, ki se hrani v kijevskem samostanu Peščerska Lavra. Iverska Mati božja, ki ima tri praznike na leto in se je hranila v posebni cerkvi v Moskvi, ki so jo pa leta 1929. porušili: ob znanih boljševiskih nastopih zoper vero. Čudodelna podoba Iverske Majke božje pa se je ohranila. Vse to nam priča, da se vera v Marijo v dušah ne da izkoreniniti in da bo pred Marijo tudi brezbožni komunizem kapituliral, kakor je Marija v Fatimi napovedala.

Papeška podporni komisija in »slovenska nacionalna spekulacija«

Papeška podporni komisija, ki želi v enaki meri podpirati vse pomoči potrebne, se je že odločila, da ustanovi za Slovence v Juljski Benečiji, kakor za Nemce na Južnem Tirolskem, posebno sekcijo, ker se je pač izkazalo, da je le tako možno zares pravično razdeljevanje podpor, ki jih pošilja Amerika beguncem in drugim pomoči potrebnim ljudem. Pa so se oglasili razni italijanski šovinisti in tudi v

tež zadevi zagledali strašno slovensko nacionalistično in celo iredentistično zadevo. Če bereš n. pr. »La voce libera« z dne 27. XI. 1948, se ti bo zdelo, da so tisti gospodje, ki se jim zapostavljeni in najbolj zapuščenim slovenski reveži smilijo in bi jim radi s pomočjo Papeške podporni komisije vsaj malo olajšali bedo, da so torej ti sočutni gospodje sami nacionalni nestrupeni in iredentistični spekulanti.

Dopisniku tega tednika pravimo:

Vi se norčujete iz človeške bede in krščanske ljubezni.

Vprašamo vas: Kdo je spekulant? Ali človek, ki ima dobro plačo in vkljub temu hodi jest v papeške obednice, ali tisti, ki nima nobene službe, nobene plače in nobene podpore, pa prosí skupnega očeta vseh kristjanov, naj da tudi njemu kos kruha neposredno v roke in ne po rokah tistih, ki ga odvirajo od mize? Ali hočete dokazov?

OKNO V SVET

Berlin

Berlinsko vprašanje je še vedno na mrtvi točki. Tudi argentinski zunanji minister, ki se je zelo trudil, da bi dosegel spravo med obema blokoma, ni uspel. V Berlinu samem pa se napetost med vzhodnim in zahodnim področjem stopnjuje. Sovjeti so izvedli s pomočjo nemških komunistov na svojem področju udar v berlinskem mestnem svetu. Imenovali so novega župana za ves Berlin, ki pa ga zahodne velesile ne priznavajo. S tem je Berlin tudi dejansko razcepljen na dveje. V zahodnih berlinskih predelih so bile v nedeljo občinske volitve, ker so Sovjeti iz bojazni, da bi komunisti porazno propadli, prepovedali volitve na svojem področju. Te volitve pomenijo za komuniste velik poraz.

Atlantski pakt in evropska zveza

Razgovori za atlantsko obrambno zvezo med 5 državami evropske zveze, Združenimi državami in Kanado uspešno napredujejo in bodo v kratkem zaključeni. Britanska vlada pa je prišla na dan z novim predlogom za tesnejše sodelovanje med nekomunističnimi evropskimi državami, to je za razširitev bruseljskega pakta na vse evropske države izven vzhodnega bloka. V ta namen naj bi ustanovili evropski parlament in svet evropskih zunanjih ministrov. Vsaka država bi poslala svoje zastopnike v ta parlament, ki bi sklepal o skupnih zadevah, svoje sklepe pa bi nato predlagal zunanjim ministrom v izvedbo. To bi bil nekak zametek za Združene evropske države.

Državljianska vojna na Kitajskem

Na Kitajskem se položaj nacionalistične armade iz dneva v dan slabša. Komunisti so obšli utrjeno mesto Suhov in prodirajo proti sedanji Čangkajskovi prestolnici Nankingu. Vladni krogi pravijo, da ne bodo branili Suhova, ker je strateško važnejše mesto Pengpu, ki leži kakih 150 km severno od Nankinga. Prav tako bodo branili tudi Nanking. Kitajska vlada nujno prosi Ameriko za pomoč, brez katere bo sicer iz-

gubljena. Če bi zmagali komunisti, bi dobili pod svojo oblast novih 400 milijonov ljudi.

Italija

Italijanski zunanji minister Sforza je izjavil, da je Italija neločljivo povezana z Zahodom.

Borba za bivše italijanske kolonije

Italija si prizadeva, da bi dobila nazaj svoje predvojne kolonije. Pri tem uživa podporo nekaterih včesil z izjemo Sovjetske zveze in Britanije. Britanija bi rada po izgubi Palestine dobila vsaj zaupno upravo v Cirenajki, ki jo potrebuje kot važno vojaško oporišče, je pa zato, da bi Italija dobila Somalijo. Eritreja naj bi po britanskem načrtu prišla pod zaupno upravo Abesinije. Italija bo verjetno dobila tudi zaupno upravo v Tripolitaniji.

V Jugoslaviji

so te dni proslavljali peto obletnico ustanovitve AVNOJ-a in tretjo obletnico proglavitve republike. V Zagrebu pa je govoril na kongresu hrvatske komunistične stranke maršal Tito, ki je med drugim napadel notranje nasprotne sedanjega režima, zlasti duhovnike in kmete. Rekel je tudi, da bo Jugoslavija morala spremeniti svojo petletko ter se omejiti na proizvajanje najnujnejših potrebščin, ker vlada med ljudstvom pomanjkanje in ker ne dobiva več potrebnih surovin od Sovjetske zveze in drugih držav, kjer vladajo pristajši kominforma. Zato bo morala Titoova Jugoslavija trgovati z zahodnimi »kapitalističnimi« državami.

Sovjeti bodo spremenili svojo politiko do Avstrije

Med sovjetskimi zasedbenimi oblastmi in avstrijsko vlado so do zadnjega vladali še nekam znani odnosi. Zadnje čase se to razmerje zaostrojuje. List »Oesterreichische Zeitung«, ki ga na Dunaju izdajajo avstrijski komunisti pod sovjetskimi pokroviteljstvom, je v zadnji številki napadel državnega predsednika Rennerja, kar se doslej še ni

Novice iz katoliškega sveta

Japonski katoličani

katerih je bilo lani 109 tisoč, so zrastle letos na 120 tisoč vernikov; pomnožili so se torej za 10%. Tudi število katehumenov, ki se pripravljajo na sv. krst in katerih je bilo lanske leto dobrih 10 tisoč, se je zelo povečalo, tako da jih je sedaj več kot 15 tisoč. Izgube japonskih katoličanov, ki so radi atomske bombe izgubili okoli 10 tisoč vernikov, so s spreobrnitvami zadnjih let bogato nadomeščene.

Dobrodelnost katoličanov v Vietnamu

V Vietnamu, ki je mnogo trpel že radi japonske okupacije, so gospodarske in prehranjevalne razmere skrajno žalostne in to radi uporniškega boja komunistov, ki požigajo naselbine ter tirajo prebivalstvo s seboj, kar ovira obdelovanje polj in kar prinaša le pomanjkanje in lakoto. Sedanje pomanjkanje spominja na lakoto 1945. leta, ko je umrlo po uradnih ugotovitvah okoli dva milijona ljudi. Najbolj pomolvasnja vredni so otroci, katerih starši so bili v teh bojih ubiti ali so jih komunisti odvedli. Ti otroci, katerih je več kot pol milijona, se vlačijo in klatijo od vasi do vasi ter prosijo za kosček kruha, ki jim ga ljudje radi splošnega pomanjkanja mnogokrat ne morejo dati. Katoliški misijonarji se za te nesrečne žrtve vojne na vsi moč zavzemajo. V tem pogledu se posebno udejstvuje apostolski vikariat v PHAT-DIEMU, ki leži kakih 80 km južno od Hanoia in kamor se je zateklo zadnje čase okoli 70 tisoč beguncev. Ta vikariat, ki ima 135 domačinov, se je že pred tremi leti izkazal, ko je skrbel za več kot 50 tisoč beguncev. Ta njegova skrb se tudi sedaj ni zmanjšala. Kljub temu je pogled v bodočnost zelo temen, ker splošno pomanjkanje postaja vedno večje. Še celo kmetje, ki so prej precej dobro živeli, so sedaj v največjem pomanjkanju.

Več duhovne vzgoje

Predsednik univerze »Columbia«, bivši zavezniki vrhovni poveljnik general Eisenhower je rekel, da je bodočnost Amerike v rokah učiteljev. Nadaljeval je, da je treba dosedanje vzgojo zavreči, ker je preveč materialistična. Nova vzgoja mora veliko bolj poudarjati moralne in duhovne vrednote, kajti le tako bo človek usposobljen za rabo novih tehničnih odkritij, kot je n. pr. atomska bomba. Odgovornost za ta odkritja je namreč prešla od znanstvenikov na ljudstvo. Če ljudstvo ne bo paznalo in upoštevalo moralnih in duhovnih načel,

bo atomska bomba v pogubo. Poleg tega pa materializem ravno danes silno kvarno vpliva na človeško družbo. Zanika namreč Boga in vidi v človeku le žival brez duše, meso brez višjega smotra, bitje, ki je prišlo iz nič in se bo vrnilo v nič. V tem duhu seveda ni mogoče vzgojiti boljšega človeka. Boljšega človeka lahko naredi le dobra verska vzgoja. Dokaz, kam vede dialektični materializem, ki je podlaga komunizma, vidimo danes tam, kjer je komunizem dejansko ponižal človeka v sužnja.

Indijanec — novomašnik

Na pol divje pleme kolumbijskih Indijancev »Paecce« je dobilo svojega prvega kat. duhovnika, lazarista Fernanda Yasno. — Indijanci plemena »Paecce«, ki živijo v hribovitih in divjih okrajih centralne Kolumbije, so bojevit pleme, ki se ni nikoli vdalo španskim oblastem. Stejejo kakih 36 tisoč prebivalcev, ki so vsi katoličani. Živijo preprosto ter so kakor njih predniki nedostopni za vsako civilizacijo. Tudi njih versko življenje je zelo primitivno in površno: dajo se samo krstiti, katoliško poročiti in ob smrti prejmejo sv. zakramente.

Francija dobi holandske duhovnike

Dve sto pčdeset holandskih duhovnikov se je prostovoljno odločilo, da gredo v Francijo vršiti svoj duhovniški poklic. Znano je namreč, da je v Franciji veliko pomanjkanje duhovnikov, saj je tam kakih 13 tisoč župnij brez duhovnika. Duhovniški poklici so zelo redki: tako je bilo posvečeno n. pr. v Parizu lanske leto samo 16 novomašnikov, v tarbski in turški škofiji samo dva. Neverski škof dela na to, da bi dobil z Irske 12 duhovnikov. — Pomanjkanje duhovnikov je navadno znamenje nizkega verskega stanja kakega naroda, je pa obenem tudi vzrok, da se versko življenje kakega naroda ne more dvigniti. Vendar ne smemo pozabiti, da ima francoski narod pri vsem pomanjkanju duhovnikov kakih 4500 duhovnikov v misijonih. Morda bodo ravno delo in žrtve teh duhovnikov izprosil od Boga milost, da bo našel francoski narod zopet svojo versko zavest.

Čas beži!

Pohiti, da ne zamudiš lepe prilike sv. misijona, kajti od 1. 1930 ga ni bilo in ne vemo, ali še katerega dočakamo.

Kupčija s Satanom

Mlada kaplana so opozorili, da bo na svojem novem mestu v predmestni župniji imel veliko dela. V tej zloglasni četrti je bilo več umazanije in zločinov kot v vsem ostalem mestu.

V šoparnem popoldnevu koncem julija je stal na stopnicah svoje cerkve; njegovo telo v črnem talarju je kljubovalo žgoči vročini.

Val cenenega parfuma ga je objel, ko se mu je približalo neko dekle. Kodrast lasje, povezani z rožnatim trakom, so obkrožali njen obraz, ki je bil videti prileten po izkušnjah, a po letih še silno mlad in prazen. Mačji pogled se je upiral vanj z drznim prezirom. S prsti se je igrala s cingljajočo zapestnico. Nato je zaslišal njen nagovor:

»Oprostite, veliki dečko, nisem prišla semkaj po verskih opravilih.«

»Čemu ste torej tu?« je vprašal duhovnik.

»Oh, obljubila sem svoji stari mami,

da pojdem v cerkev. To je vse. Čaka spodaj na cesti. Ostanem tu nekaj minut, tako da bo mislila, da sem šla k spoved.«

Duhovnik si je obrisal obraz in se previdno odkašlal.

»Poslušaj, otrok...«

»Recite mi Agata. Moje ime je Agata R...«

»Nisem Vas hotel vprašati, kako vam je ime? je odvrnil, toda vedite, da je Agata grško ime in pomeni »dobra.«

»Vi se norčujete!« se je zasmejala. »Nekaj vam hočem povedati. Jaz sem najslabše dekle v mestu. Pravkar sem prišla iz državne dekliske pobiljevalnice. Iz pobiljevalnice...!«

To besedo je bruhnila iz sebe obenem s celo pleho nizkotnih izrazov. Mladi duhovnik je spoznal, da je njeno govorjenje le izraz notranjega zaničevanja same sebe in da zato njeno stanje ni brezupno.

»Vse, kar sem želela, je bilo, da bi mogla oditi od tam«, je nadaljevala. »Zato sem šla v kapelo in prosila Boga. Pa On je bil verjetno preveč zaposlen za dekle te vrste.«

»Ali je morda rekel, da ne?«

»Naj bo, kakor pravite vi. Dejstvo je, da me niso izpustili. Zato — sem se zatekla k hudiču, sem molila k hudiču.«

Duhovnik je prebledel. Bil je to res nenavaden prestopok: vera, ki se je obrnila k zlemu.

»Toda«, je mirno vprašal, »ali ne zahteva hudobni duh vedno kakšno plačilo?«

»Zakaj pa ne? Obljubila sem mu, če me spravi iz tistega krčaja, da naredim devet božjeropnih obhajil. In storila sem tako. Prejela sem obhajilo in prekolnila Boga. Pa še kako! In veste, kaj se je zgodilo? Ko sem storila to že osemnajstkrat, sem bila izpuščena na svobodo. Kaj pravite k temu?«

Duhovniku se je ob tem priznanju zazdelo, kot da bi bil sam Satan pred njim. Trepetajoč ji je odgovoril:

»Zdi se mi, da je naredil dobro kup-

zgodilo. Politični opazovalci pravijo, da pomeni ta napad pripravo na spremembo sovjetske politike do Avstrije.

Amerika

Je mela letos 1. novembra pod orožjem 1.564.000 mož, Britanija pa 786.000 mož. Sovjeti ne povedo, kakšno vojsko imajo, vendar pa znaša po zanesljivih podatkih tri in pol do štiri milijone mož.

Iz Madžarske

pribeži vsak mesec okoli 1000 beguncev v Avstrijo. Vsaj tolikšno število beguncev pribeži tudi iz Češkoslovaške na Bavarsko.

Ameriško delavstvo je protikomunistično

Ameriški delavci imajo dve veliki strokovni organizaciji, CIO in AFL. Obe ti organizaciji sta imeli svoje kongrese, na katerih sta se izrekli za politično svobodo, socialno pravičnost, proti komunizmu, za podporo zahodni Evropi (Marshallov načrt), za spremembo jaltškega in potzdamskega sporazuma itd. Ameriški delavci izjavljajo, da odklanjajo vsak totalitarizem, pa naj se imenuje fašizem ali komunizem.

Swoboda znanosti?

Sovjetski list »Načrtno gospodarstvo« poroča, da je sovjetska akademija znanosti ostro pograjala največjega v Ru-

siji živečega učenjaka za gospodarska vprašanja prof. Varga, češ da ni hotel priznati svojih »napak«. V svoji knjigi »Povojno kapitalistično gospodarstvo« je namreč Varga trdil, da ni res, da bi v kratkem prišlo do gospodarske krize v kapitalističnih državah, kar bi se po marksističnih napovedih moralo že davno zgoditi. Zahtevali so, naj to mnenje prekliče. Ker tega ni storil, so ga obsodili kot krivoverca.

V Združenih državah

so letos oktobra izdelali 480.000 novih avtomobilov brez udarniškega dela.

Italija bo izročila Rusiji vojne ladje

Iz Londona poročajo, da sta Italija in Sovjetska zveza sklenili dogovor o izročitvi vojnih ladij, ki jih mora Italija po mirovni pogodbi izročiti Sovjetski zvezi. Med te spadajo bojna ladja »Julij Cezar«, ena križarka, štiri rusilci, tri torpedovke in dve podmornici.

Evropa si je znatno opomogla

Iz držav Marshallovega načrta, ki dobivajo ameriško pomoč, prihajajo poročila, da so si te države že precej opomogle. Razen Grčije, Italije in Zahodne Nemčije proizvajajo te države že več kot pred vojno.

vensko nadškofijsko gimnazijo.

Ta velika ustanova je uspeh dela, molitve in denarnih žrtev naših očetov. Dve vojni sta pustili na tej stavbi svoje usodne posledice, vendar je skoraj polovica naše sedanje duhovščine začela in dovršila svoje študije pod to streho.

V sredo na praznik Brezmadežne bodo praznovali 40letnico ustanovitve in 25letnico obnovitve po prvi svetovni vojni. Tržaški škof bo v semeniški cerkvi ob 10. uri daroval pontifikalno »sveto mašo in ob 5h popoldne bodo slovesne večernice. Cerkev bo ves dan odprta za vse naše vernike.

Spominjamo se tega jubileja z obiskom cerkve in z molitvijo za vse dobrotnike in za vso našo duhovščino, posebno pa za onega, ki je to ustanovo ustvaril: rajnega nadškofa Sedeja!

Osebnostne izkaznice v Trstu

Tržačani so doslej dvignili le malo novih osebnih izkaznic, ki so krivične za Slovence, ker so enojezične. »Demokracija« in »Primorski dnevnik« se vedno pozivata Slovence, naj novih izkaznic ne jemljejo, kominformisti pa obratno pozivajo prebivalstvo, naj jih dvigne. Isto dela italijanski tisk in seveda tudi zavezniške oblasti, ki so izdajanje novih izkaznic ukazale. Krivico, ki so jo naredili Slovincem, bi morali vsekakor popraviti, saj je znano, da je tudi Italija izdala za tirolske Nemce dvojezične osebnostne izkaznice.

Slovensko karitativno društvo v Trstu (Slokad)

»Slov. Primorec« je že poročal o politični koloniji, ki jo je priredilo to društvo v letih 1947 in 1948 za tržaško šolsko mladino. Ta dobrodelna ustanova ima svoje začetke že v letu 1945. Nastala je iz dobrodelnega odbora slovenskih duhovnikov, ki so se zanimali posebno za mladino in begunce. Vojaška uprava se je za to delo zanimala in nasvetovala, naj se odbor spremeni v pravno priznano organizacijo. Zato se je letos na objelno nedeljo vršil ustanovni občni zbor, na katerem se je poročila ta dobrodelna organizacija pod imenom »Slovensko karitativno društvo v Trstu«. Po določbi ustanovnega občnega zbora mora pravila in vsakokratni odbor potrditi tržaški škofijski ordinariat, ki je res pravila takoj odobril in priznal društveni odbor. Ordinariatu se mora tudi predložiti vsakoletna društvena bilanca. Novo društvo je odobrila tudi civilna oblast in ga priznala kot pravno osebo. Zeleti je, da bi se v vsaki župniji na tržaškem ozemlju ustanovil dobrodelni odsek tega društva. Preč. gg. dušni pastirji se naprošajo, da pomagajo pri ustanovitvi, za kar bodo dobili od odbora v Trstu potrebna navodila. Glavna skrb društva je predvsem ubožna šolska mladina, na katero se bo moralo društvo omejiti, dokler ne bodo dopuščala sredstva širšega delokroga. Prispevki v denarju in blagu se sprejemajo na začasnem sedežu v ulici del Ronco štev. 14. 3. nadstropje.

Trg sv. Andreja

Letošnji trg sv. Andreja se je vršil v znamenju komedij in mandolata. Pravi, da še nikdar ni bilo v Gorici toliko različnih komedij kot letos. Morda se pa to le zdi, ker so se pač v izredno velikem številu zbrale vprav okrog cerkve sv. Ignacija. Reči moramo, da je bilo zelo neprimerno in do cerkve kar nesposlljivo, da so najbolj šumne komedije postavili vprav pred cerkev, kakor da bi hoteli motiti službo božjo. Zupanstvo bo moralo prihodnje leto tudi na to malo bolj misliti. Velike stoj-

nice z mandolatom pa niso motile službe božje in so se nam zdele kakor simbole božje mane, katero so nam delili v cerkvi naši misijonarji.

Br. Vincencij Papež

V mestu Brescia je umrl v zavodu usmiljenih bratov br. Vincencij Papež, doma z Dolenskega. Prišel je iz Kandije, bil potem v Jeruzalemu, nazadnje pa je prišel v Brescijo že težko bolan. Letos je bil pravi mučenik »trpin. Odrezali so mu nogo, postal je popolnoma slep, podvrčel se je moral teški operaciji na slepiču in na posledicah je umrl popolnoma vdan v voljo božjo. Njegovi slovenski sobratje so mu stregli z vso ljubeznijo in skrbjo, mu čitali »Primorca« in lajšali trpljenje. Naj počiva v miru v tuji zemlji!

Iz Benečije

»Šempeter ob Nadiži je bil tisoč let prestolnica Slovenske Benečije pod patriarhi, Benečani in pod Italijo. Sedaj ni več: Šempeter ne bo več biti slovenski. A tudi furlanski ne more biti, kajti da je kdo Furlan, ni dovolj, da zna tudi furlanski. Vendar kdo ve, zakaj naj bi bilo sramotno biti Slovan? Ne Tolstoj ne Sienkiewicz ne Gaj ne Prešeren se niso sramovali, da so bili Slovani. Oni iz Šempetra pa se sramujejo, vsaj tako se zdi; in če hočejo govoriti svoj jezik, se grede skrit v hišo in morda otrokom celo prepovedujejo se ga učiti. O, čudovita prepoved! Doseže celo to, da vtepe v glavo kakemu ljudstvu mnenje, da je nižje rase in da si zaželi zatajiti svoj rod!

Vzrokov za tak položaj v Benečiji je več. Eden izmed takih je tudi sledeči: Ko je Italija zasedla Benečijo leta 1866, je dvomila o zvestobi tamkajšnjega ljudstva. To je bilo odveč, kajti slovenski Benečani so že več stoletij živeli skupaj s Furlani kot zvesti podaniki beneške republike. Vsled svojega strahu je Italija postavila v središče Slov. Benečije močno žarišče italijanstva. Brez dvoma bi si bila Italija pridobila tamkajšnje ljudstvo veliko bolj, če bi bila zgradila kako cesto več ali vodovod ali tovarno. Toda ne! Italija je v Šempetru ob Nadiži zgradila veliko in krasno stavbo za učiteljske. To je izvršila v vasi, ki je sedem kilometrov oddaljena od Čedadina in 23 km od Vidma in ki je tedaj štela kakih 400 duš. Isto je fašistična Italija ponovila, ko je odprla učiteljske in srednje šole v Tolminu, dočim je Tolmezzo še vedno brez vsake srednje šole, čeprav je 50 km oddaljen od Vidma in središče Karnije. Jasno je torej, da so te šole imele edino le značaj poitalijančevanja.

Posledice takega početja niso izostale. V Šempetru ima sedaj skoro vsaka hiša diplomiranega učitelja. Šempeterčani, ponosni na to, nočejo več biti Slovenci. Po okoliških hribih se ljudstvo drži še starih navad in starega jezika. V »glavnem mestu« pa nočejo o onih tako nazadnjaških ljudeh, ki še vedno govorijo slovenski, nič slišati. Slovenska Benečija bi bila lahko veliko bolj obdelovana, vasi bi bile lahko veliko bolj napredne, toda v Benečiji je treba bolj skrbeti za »obrambo« italijanstva kakor za gospodarski napredek ljudstva.

Tako pravi poročilo, ki ga je prinesel list »Patrie dal Friul« dne 30. IX. 1948. Prav veselji nas, da pravilno razumevanje manjšinskega vprašanja, in to s posebnim ozirno na Slov. Benečijo, prodira v vedno širše kroge furlanskega ljudstva.

Odgovorni urednik
Dr. BONAVENTURA MAHNIČ
Katoliška tiskarna - Gorica

SKLEP SV. MISIJONA

na Travniku v Gorici bo v nedeljo 12. t. m. popoldan ob petih. Blagoslov ob treh odpade za to nedeljo.

Po sklepu bo darovanje za stroške misijona in vsak vernik bo prejel misijonsko spominsko podobico.

Duša krščanska, sedaj se potrujdi, svetega časa nikar ne zamudi!

Opomba

Pri misijonski pesmi, ki jo pojemo pri misijonskih pobožnostih, se mora glasiti druga vrsta druge kitice tako: Kdor me zdaj išče, ta našel me bo.

„Lunedi“, zakaj si tako strupen?

Človek ne ve, ali bi se bolj čutil nesumnosti ali pa zlobnosti lista »Lunedi«, ki je radi svoje neutemeljene, popolnoma nerazumljive sovraštvi do Slovencev daleč naokoli znan, kot najbolj neresen časnik. Ta list je priobčil pred dobrim tednom (29. nov.) članek z naslovom: »Ali ni v Gorici preveč slovenskih duhovnikov?« — V tem članku toži, da so dobili v Gorici zavetje številni slovenski duhovniki, ki so prišli z ozemlja, ki je prišlo pod Jugoslavijo, in katerim je zaupala cerkvena oblast gotove naloge in posebne službe. — Sedaj se potrjuje, tako nadaljuje omenjeni list, »da prisotnost slovenskih duhovnikov v Gorici v večji meri, kot zahtevajo potrebe slovenskega prebivalstva, ki je v sredini mesta v malenkostnem številu, ne dela dobrega vtisa in to tem manj, ker so moralisti drugi duhovniki — begunci iskati drugod način, da bi mogli vršiti svoje plemenito delovanje. — Tako javka ta nesrečni list, ki je znan po svoji kriptofašistični miselnosti, kot so ga razni italijanski listi že večkrat ožigali.

Mi bomo temu listu, ki ga čitajo ljudje le zato, ker izhaja ob ponedeljkih, ko ni drugih listov na razpolago, odgovorili le par besed.

V Gorici in njeni okolici prebiva toliko Slovencev, da ni sedanje število slovenskih duhovnikov v Gorici nikakor preveliko. Da je v Gorici in tudi v samem centru Gorice na tisoče Slovencev, so pokazale zadnje občinske volitve.

Pri vsem »ogromnem« številu slovenskih duhovnikov v Gorici, ki bi jih pa lahko našli na prste obeh rok, sta v Gorici dve župniji, ki bi potrebovali slovenskega kaplana.

Slovenski duhovniki begunci nimajo v Gorici nobenega odgovornega mesta, ampak imajo le podrejene službe, kar je sedaj samo ob sebi razumljivo. Slovenski duhovniki ne odjedajo nobenemu italijanskemu duhovniku kruha, ker opravljajo vsi take službe, katerih italijanski duhovniki, ki v ogromni večini slovenskega jezika ne obvladajo, ne bi mogli vršiti.

Slovenski duhovniki niso Italijanom v nobeno škodo, ampak v korist, ker pomagajo italijanskim župnikom bodisi pri spovedovanju italijanskih vernikov bodisi glede sv. maše, ne da bi za svoje delo kaj drugega pričakovali kot to, da morejo mirno uživati pravico zatočišča v svoji domači škofiji, kateri še vedno pripadajo glasom odloka sv. Koneilske kongregacije z dne 15. 4. 1948.

Kaj pa prav za prav hoče demagoško in hujskaško pisanje tega lista?

Zdi se, kakor da bi hotelo prisiliti civilne in cerkvene oblasti, naj požejejo po svetu še tistih par slovenskih duhovnikov, ki so tukaj ostali. Ali jih ima za tako surove in nekulture?

K sreči vemo, da je mišljenje italijanskega ljudstva, ki v resnici demokratsko misli, takemu pisanju povsem nasprotno. Tudi italijanske oblasti so pokazale do slovenske duhovščine toliko razumevanja, da ne moremo dvomiti o njihovem človekoljubnem stališču v tem pogledu, in smo jim za to hvaležni. Zeleti pa bi bilo, da bi vsi pošteni Italijani, k v zaupnih razgovorih odločno obsojajo hujskanje italijanske javnosti proti Slovincem, to svoje mnenje tudi javno povedali in tako zbrisali z italijanskega obraza madež nazadnjaškega nacionalnega šovinizma proti tako kruto prizadetim ljudem, kot so naši begunci.

DAROVI

Za Slov. Prim. Stefanija L. 500.—, za Dobrodelno pisarno Franjo in Mara L. 1000

Bog povrni!

DOMAČE NOVICE

Začetek goriškega misijona

V soboto 4. decembra je pristopila ljudskoskolska mladina k obhajilni mizi in prošila Jezusa za uspeh sv. misijona.

Zvečer ob osmih je bil ob polni cerkvi sv. Ignacija sprjem dveh gg. misijonarjev. Pozdravil ju je v imenu duhovščine in vernikov stolni kanonik msgr. dr. M. Brumat in jima izročil stolo kot znak duhovniške oblasti ter sv. razpelo, ki naj ju spominja, da naj oznanjata samo Kriznatega, ki je edini Odrašenik narodov. Nato ju je predstavil vernikom. Prvi je izkušen misijonar Ludvik Šavelj, lazarist, drugi pa salezijanec Jožef Vidmar, ki je pokazal svojo gorečnost za Boga in duše že takrat, ko se je kot 23 leten krojač odločil za veliko žrtev, da je sedel z enajstletnimi dečki na klopi prvega gimnazijskega razreda.

Verniki so se že po prvem govoru vneli za to potrebno in koristno duhovno podjetje. Vse kaže, da bo sv. misijon dobro uspel, kajti udeležba narašča od govora do govora. Misijonarja govorita preprosto in vendar tako globoko, da zadovoljita izobražence in tudi najbolj preproste vernike.

Oznanjamo vsem meščanom še nadalje srečo sv. misijona in ne nehajmo moliti, dokler ne pride tudi zadnji goriški Slovenec ne le h govorom, ampak tudi v zdravilno kopel sv. spovedi in k nebeški mizi sv. obhajila.

Začetek Marijinega obiskovanja naših družin

Petletni načrt Marijinega čiščenja v naši nadškofijski ima med svojimi točkami tudi eno leto obiskovanja Marijinega po-posameznih družinah. Prez. g. nadškof goriški je dal za to pobožnost posebno novodila, ki jih bomo še objavili. Za danes sporočamo, da se je ta pobožnost za goriško stolno župnijo začela v nedeljo 5. XII. ob 5. uri popoldan.

Ob veliki udeležbi je bil najprej govor, nato so blagoslovili dva krasna lesen na kipa fatimske Marije, ki bosta romarila od družine do družine. Po litanijah in blagoslovu so v procesiji nesli en kip

v ulico Roma in enega na mestni grad. Pri vsaki novi stvari potrebujejo ljudje nekaj časa, da se nanjo privadijo. Zlasti stvari, ki so dušam posebno koristne, najdejo največ nasprotovanja. Tako je tudi s tem romanjem ali obiskovanjem Matere božje. — Toda prepričani smo, da bodo verniki tudi to pobožnost vzljubili in da jim bo prinesla veliko duhovne koristi ter tolažbe.

S temi Marijinimi obiski bo prihajal od hiše do hiše, od družine do družine živ spomin na najbolj lepo, dobro, plemenito, blago božjo stvar, ki je najčistejša, brezmadežna Devica in Mati Marija. S prihodom njene tako čiščenega kipa v družine, bo prišel vanje dih miru, dobrote in ljubezni. Vsi se bomo bolj živo spomnili, da smo otroci Božji in Marijin; in da smo si med seboj bratje in sestre in da se moramo zato ljubiti in spoštovati. Nehal bo prepír, oglasila se bo v domovih molitev in postali bomo bolj si.

Pripravimo se vsi, da bomo Marijin kip sprejeli tako, kakor da bi Marija sama prišla k nam in kakor je bila nekoč sprejeta v hiši sv. Elizabete in njenega moža Zaharija.

Sprejmimo tudi to pobožnost kot sredstvo, ki je za sedanjí početni svet prav posebno prikladno, da se zmaterializirana sreča spet dvignejo k nebeskim dobrinam.

Štridesetletnica

Malega semenišča v Gorici

Dne 2. decembra 1908 so položili temeljni kamen povemu Malemu semenišču, tisti veliki stavbi, ki je še danes ponos mesta in najlepši spomenik rajnemu nadškofu, Sedeju, saj je njegovo glavno življenjsko delo.

Štirih naših škofov imena so tesno povezana s to stavbo: Gollmajer, Misia, Sedej in Margotti. Prvi je pred 90 leti v malem začel, drugi je pripravil in kupil prostor, tretji je današnje semeniško stavbo postavil in po prvi vojni obnovil, poslednji pa jo je po tej vojni zopet otvoril in, dokler je bilo v škofiji Slovencev zadosti, opremil s slo-

nicah.

Ko je duhovnik stopil v cerkev, da izpolni svojo dolžnost kot spovednik, si je rekel, da se ta zanemarjeni otrok ne sme pogubiti. Ko se je zaprl v spovednico, se mu je zdelo, da se je v mali hišici osredotočil ves boj med dobrim in zlim. Bolj kot kdaj koli se je moral boriti proti Satanovim napadom.

Zadeva ni bila le plod domišljije. Agica R. je priznala, da je podpisala pogodbo s Satanom. In kdo bi mogel podcenjevati tako priznanje? Prosil je za razsvetljenje od zgoraj.

Odgovor je bil jasan. Boj je bil mogoč edinele z duhovnim orožjem, z ljubeznijo in molitvijo. Začel je spovedovati, prevzet od zaskrbljenosti in žalosti. Ko je vsakemu spovedancu na ložil pokoro, je še pristavil: »Prosim če bi poleg običajne pokore hoteli ostati v cerkvi eno uro in moliti za dušo, ki je v veliki potrebi.«

Nihče mu ni odrekal. Neki moški je

prosil za en dan odloga, drugi pa so raje odložili svoje opravke. Kmalu so bile klopi natrpane faranov, ki so molili za neznano dušo.

Ko je bilo spovedovanje pri koncu, je že mrak silil skozi odprta vrata v cerkev. Skozl visoka, živo poslikana okna pa je lila v notranjost blede svetloba. Duhovnik je čutil, da se je tej tih večerni uri pridružilo nekaj ne navadnega. Kleče pred oltarjem je položil vroče dlani na hladno marmornato obhajilno mizo. S ceste so prihajali oddaljeni kriki poznih prodajalcev jagod in dinj, ko je začel moliti prvi očenast.

Ura za uro je potekala. Noč je prišla pozno z mežikanjem plamenčkov sveč in zvonjenjem zvonov. Hrup s ceste je potihnil. Kmalu so zapustili cerkev vsi, razen prijatelja Agice R. Enkrat se je oglasila sirena in je prihrumel mimo gasilski voz, toda klečeča postava je ostala negibna, kot da ničesar ne sliši. Še vedno je bila tam, ko je prišel cerkovnik, da pogasi sveče in zapre cerkvena vrata.

»Ni treba«, je rekel duhovnik, »sam bom zaklenil. In spet je sklonil glavo ter v molitvi čakal.

Bilo je že dolgo po polnoči, ko je zaslišal udarjanje pet ob marmornati tlak. Upanje se je vzbudilo v njegovi duši... nato pa ga je znani vonj napolnil z veseljo gotovostjo. Ni se ganil, ni se ozrl, ko je pokleknila poleg njega, a slišal je, da je začela jokati.

»Če bi je ne bil čakal«, mi je rekel duhovnik več let pozneje, »bi bila našla vrata zaklenjena. Odsla bi in bi se morda nikdar več ne vrnila. Danes je Agata sijajna ženska.«

Mladi duhovnik, ki se mu je to pripetilo, je msgr. Fulton J. Sheen, profesor katoliške univerze v Washingtonu, ki redno govori po radiu v katoliški uri. Povedal sem to zgodbo ljudem različnih ver. Njihovo mišljenje je zapopadeno v tej izjavi duh. H. E. Fosdicka: »Pozdravljam tega duhovnika. On je resnično Kristusov služabnik.«

»N'kar se ne vznemirjajte radi tega, veliki dečko.«

»Še je čas! Vaša duša še ni izgubljena.«

»Kako morete to vedeti?« je zakričala v nenadni jezi.

»Čemu ste prišli do te cerkve? Da ustrežete materi! Dobro! To pomeni, da mater še ljubite... Kdor pa ljubi, nikar se ni izgubljen. Dajte mi samo pet minut... in vse to bo izbrisano kakor grde sanje.«

»Deklica je vztrepetala, da so zacinje ljale njene cenene zapestnice.«

»Grem!« je izjavila, »Vi ne morete ničesar storiti zame.«

»Ostanite tukaj in molite«, je vztrajal duhovnik.

Dekle se je obrnila v stran.

»Vi se vrnete«, je rekel duhovnik. »Še nocoj se vrnete.«

Edini odgovor je bilo topotanje visokih pet navzdol po marmornatih stop-